

Organisatie: **van Ooijen Gouda**
 Internetsite: www.van-ooijen.nl
 Opgesteld door: Patrick van Rossum, CO2-coördinator extern. www.rossumadvies.nl
 In overleg met Monique van Ooijen, Harmen Eijkelenboom.
 Geaccordeerd door: Harmen Eijkelenboom, Algemeen directeur

Rapportage conform norm(en) / eisen:

- CO₂-Prestatieladder 3.0 (10 juni 2015).
- ISO 14064-1 : 2012

Inhoudsopgave

1.	Inleiding en verantwoording.....	2
1.1.	Verwijzingsmatrix ISO 14064-1 hoofdstuk 7.3.1	2
1.2.	Energie management actieplan (conform NEN-ISO 50001)	2
1.3.	Externe belanghebbenden, Projecten CO ₂ -gerelateerd gunningvoordeel	2
2.	CO₂-inzicht.....	3
2.1.	Organisatorische grens	3
2.2.	CO ₂ -footprint, energiegegevens, CO ₂ -emissiefactoren	3
2.3.	Analyse CO ₂ -footprint, Referentiejaar, Specificatie naar projecten	3
2.4.	Energie audit verslag	4
2.5.	Ketenanalyse, keteninitiatief	4
3.	CO₂-reductie	4
3.1.	Beleid en doelstellingen	4
3.2.	Kwantitatieve CO ₂ -reductiedoelstellingen	4
3.3.	Scope 1&2 CO ₂ reductiedoelen, vooruitgang/realisatie, maatregelen	5
3.4.	Doelstelling alternatieve brandstoffen en/of groene stroom	6
3.5.	Scope 3 CO ₂ -reductiedoelstellingen en – maatregelen, initiatief	6

1. Inleiding en verantwoording

In dit rapport wordt het CO₂-systeem van de organisatie, conform de koptekst, behandeld.

Daarnaast zijn er andere rapportages die het CO₂-systeem behandelen.

Dit rapport is mede een hulpmiddel om aantoonbaar te maken hoe wordt voldaan aan de diverse eisen conform de normen/eisen die op het voorblad van dit rapport zijn vermeld.

Meer informatie over de CO₂-Prestatieladder is te vinden via:

- Handboek CO₂-Prestatieladder via www.skao.nl.
- <http://www.rossumadvies.nl/pagina/systemen-certificeringen/co2-prestatieladder.html>

1.1. Verwijzingsmatrix ISO 14064-1 hoofdstuk 7.3.1

Dit rapport, en de CO₂-footprint, is opgesteld conform de eisen uit ISO 14064-1. In onderstaande tabel is een verwijzing gemaakt van onderdelen in hoofdstuk 7.3.1 ISO 14064-1 en de hoofdstukken in het rapport.

Hoofdstuk 7.3.1 ISO14064-1	Vermeld in dit rapport:
a) Reporting organization	Pagina 1
b) Person responsible	Pagina 1
c) Reporting period	Koptekst
d) Organizational boundaries	Hfst 2.1, pagina 1
e) Direct GHG emissions	Hfst 2.3
f) Combustion of biomass	Hfst 2.3
g) GHG removals	Hfst 2.3
h) Exclusion of sources or sinks	Hfst 2.3
i) Indirect GHG emissions	Hfst 2.3
j) Base year	Hfst 2.3
k) Changes or recalculatons	Hfst 2.3
l) Methodologies	Hfst 2.2
m) Changes to methodologies	Hfst 2.3
n) Emission or removal factors used	Hfst 2.2
o) Uncertainties	Hfst 2.3
p) Statement in accordance with ISO 14064	Pagina 1, hfst 1
q) Statement GHG inventory verified	Eventueel hfst 2.3

1.2. Energie management actieplan (conform NEN-ISO 50001)

Uitgangspunt van het energiemangement is de verbetercirkel: Plan, do, Check, Act. Dit uitgangspunt is verwerkt in deze en andere rapportage. Onderdelen van een energie management actieplan (conform NEN-ISO 50001) zijn verwerkt in deze rapportage.

1.3. Externe belanghebbenden, Projecten CO₂-gerelateerd gunningvoordeel

Onze organisatie wil haar werkzaamheden in de toekomst graag voortzetten/uitbreiden en ziet de CO₂-Prestatieladder (met name een CO₂-bewust certificaat) als een kans om zich in de markt te onderscheiden.

Opdrachtgevers, voor de organisatie, m.b.t. mogelijk CO₂-gunningsvoordeel zijn:

- ProRail, Gemeente, Provincie.

Projecten waarop CO₂-gerelateerd gunningvoordeel verkregen is. Verkregen na d.d.: 16-03-2011.

Vanaf 2011 t/m heden elk jaar project(en).

M.b.v. overzicht projecten CO₂ gunvoordeel zoals vermeld in interne registratie.

Projectdossier wordt gepubliceerd op de site van de organisatie.

2. CO₂-inzicht

2.1. Organisatorische grens

De CO₂-footprint heeft betrekking op de volgende bedrijven:

- B.V.'s zoals vermeld in interne audit / directiebeoordeling CO₂, en op CO₂-certificaat. M.b.t. beoordeling C- en/of A-aanbieders.

2.2. CO₂-footprint, energiegegevens, CO₂-emissiefactoren

De bronnen van de energiegegevens worden behandeld m.b.v. rapport INTERN CO₂-systeem. De energiegegevens zijn verwerkt in de CO₂-footprint. Afhankelijk van de doelstellingen bepalen in welke mate detail-energiegegevens nodig zijn.

De CO₂-footprint is opgesteld met behulp van:

- Een basisdocument van RossumAdvies.

De CO₂-footprint is te vinden op de internetsite van de organisatie.

Een overzicht van de energiestromen van de organisatie en de bijbehorende CO₂-uitstoot is met name in de CO₂-footprint vermeld.

De gebruikte CO₂-emissiefactoren zijn met name gebaseerd op <http://co2emissiefactoren.nl>.

2.3. Analyse CO₂-footprint, Referentiejaar, Specificatie naar projecten

De hoeveelheden CO₂ die zijn uitgestoten door de organisatie zijn te vinden in:

- Hoofdstuk 3.3 van dit rapport.
- CO₂-footprint via de internetsite van de organisatie.

De analyse van de CO₂-footprint bevat minimaal het energieverbruik, trendanalyse, identificatie van grootste energieverbruikers. Eventuele opmerkingen:

- CO₂-footprint: Analyse-informatie zie dit rapport m.b.v. rapport INTERN CO₂-systeem.
- CO₂-emissie biomassa: Organisatie verbrand zelf geen biomassa.
- Reductie/verwijdering GHG: Organisatie reduceert/verwijdert geen GHG's zelfstandig.
- Uitsluitingen GHG-bronnen: Koelvloeistoffen office airco's.
- Emissie-inventaris door een CI geverifieerd: Niet van toepassing.

Het referentiejaar is te vinden in de CO₂-footprint.

Gegevens van het referentiejaar later aanpassen (zo ja, dan hierbij de oorzaak vermelden):

- Begin '17 referentiejaar van '13 naar '16. I.v.m. DWW vanaf eind '15 geen onderdeel boundary.
- Begin '14 referentiejaar van '11 naar '13. I.v.m. OMAC vanaf '14 geen onderdeel van boundary. Daarnaast zijn de CO₂-getallen van 2013 beter te vergelijken met opvolgende jaren omdat vanaf 2013 de km-standen (naast de liters) worden bijgehouden.

Afwijkingen in het energieverbruik, plotselinge toe- of afnames:

- Zie "CO₂-footprint". Informatie indien nodig vermelden.

Indien nodig de CO₂-reductiedoelstellingen en – maatregelen hier op af stemmen.

Onzekerheden:

- Zie toelichting in hoofdstuk 3.3 van dit rapport.

Wijzigingen t.o.v. eerdere gegevens CO₂-footprint, herberekeningen:

- Niet van toepassing.

Het aantal ton CO₂ per eenheid zijn een hulpmiddel bij het opstellen van doelen en de monitoring daarvan.

Groottecategorie bedrijf, Specificatie naar projecten

Groottecategorie conform CO₂-Prestatieladder	Organisatie
Klein bedrijf: Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouw- plaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 2.000 ton per jaar.	Organisatie is klein bedrijf. Overhead: ton CO ₂ zie CO ₂ -footprint. Betreft gebouwverwarming, elektriciteit ingekocht. Projecten: ton CO ₂ zie CO ₂ -footprint. Betreft zakelijk verkeer, vrachtauto, materieel.

2.4. Energie audit verslag

Een energie audit verslag d.m.v.:

- Rapport INTERN CO₂-systeem. Tijdens het opstellen van dit rapport (c.q. het opstellen van de CO₂-footprint) zijn energieaspecten en -stromen geanalyseerd m.b.t. bronnen van energiegegevens.

2.5. Ketenanalyse, keteninitiatief

De organisatie is aantoonbaar op de hoogte van sector- en/of keteninitiatieven op het gebied van CO₂-reductie die in belangrijke mate verband houden met de projectenportefeuille.

Dit wordt behandeld m.b.v. rapport INTERN CO₂-systeem.

Ketenanalyse is opgesteld en wordt behandeld m.b.v. rapport INTERN CO₂-systeem.

3. CO₂-reductie

3.1. Beleid en doelstellingen

Beleid en doelstellingen CO₂-, energiereductie: Zie internetsites van de organisatie (pagina 1).

Meerjarendoelstelling CO₂-reductie t.o.v. het referentiejaar:

- 10 % CO₂-reductie, gerelateerd aan euro omzet, in 2021 ten opzichte van 2016.

Maatregelen zijn gedocumenteerd m.b.v. een plan van aanpak en geïmplementeerd m.b.v. een communicatieplan.

3.2. Kwantitatieve CO₂-reductiedoelstellingen

2% per jaar; Jaardoelstellingen CO₂-reductie, gerelateerd aan euro omzet, voor scope 1 & 2 totaal t.o.v. het referentiejaar:

De kwantitatieve CO₂-reductiedoelstellingen zijn gebaseerd op de CO₂-footprint van het referentiejaar en de CO₂-reductiemaatregelen.

In de CO₂-footprint zijn ook per onderwerp kwantitatieve CO₂-reductiedoelstellingen vermeld.

3.3. Scope 1&2 CO₂ reductiedoelen, vooruitgang/realisatie, maatregelen

Scope 1 & 2 : CO₂ eigen organisatie

Doelen CO₂ reductie Scope 1&2:

	ton CO ₂ Referentiejr. 2016	Doel 2017	Doel 2018	Doel 2019	Doel 2020	Doel 2021
Scope 1&2	579,4 (=100 %)	-2% = 567,8	-4% = 556,2	-6% = 544,7	-8% = 533,1	-10% = 521,5
Scope 1	531,6	-2% = 520,9	-4% = 510,3	-6% = 499,7	-8% = 489,0	-10% = 478,4
1a Zakelijk verkeer	299,2 (=51,6%)	-2% = 293,2	-4% = 287,2	-6% = 281,1	-8% = 275,2	-10% = 269,2
1b Vrachtauto	77,5 (=13,4%)	max. zelfde	max. zelfde	max. zelfde	max. zelfde	max. zelfde
1c Materieel	123,8 (=21,8%)	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
1d Aardgas gebouw	31,1 (=5,4%)	max. zelfde	max. zelfde	max. zelfde	max. zelfde	max. zelfde
2 Elektriciteit = Scope 2	47,9 (=8,3%)	-2% = 46,9	-4% = 45,9	-6% = 45,0	-8% = 44,0	-80% = 9,6

Gerelateerd aan: Zakelijk verkeer, vrachtauto aan km. Materieel aan euro omzet. Aardgas gebouw, elektriciteit aan FTE kantoor. Scope 1&2 aan kengetal (m.b.t. km, FTE kantoor, euro omzet).

Maatregelen CO₂ reductie Scope 1&2:

- o **1.1 Inkoop zuinige voertuigen**, g CO₂/km min. categorie A (met voorkeur voor B of C) ; DIR; M.b.v. interne audit. Categorieën {**Werkelijkverbruik.nl**}; Auto A=<160gr/km (B=<140, C=<120). Bus: A=<200gr/km (B=<180, C=<160). Categorieën [Fabrikant]; Auto A=150a110gr/km (B=110a95, C=<95). Bus: A=210a175gr/km (B=175a147, C=<147).
- o **1.2 Monitoring brandstofverbruik** km/ltr m.b.v. voertuigenoverzicht; KAM; Per half jaar.
- o **1.3 Terugkoppeling brandstofverbruik naar bestuurders**, km/ltr, vragen om meewerking; KAM; Min. per jaar. Zuinig rijden met auto, bus, vrachtauto. Zuinig draaien met mobiele werktuig. Juiste km-stand opgeven met name ca. eind juni en ca. eind dec. Juiste liters bij voertuig. Voor beter inzicht km/ltr.
- o **1.4 Band op spanning**, controleren en zonodig op juiste spanning brengen; Chauffeur m.b.v. APK; Min. per jaar.
- o **1.5 Zuinig met aardgasverbruik**. Verwarming uitdoen in ruimten (kantoor of werkplaats) waar niemand is.
- o **2.1 Monitoring aardgas-elektriciteitsverbruik**, m.b.v. overzicht; KAM; Voorkeur per maand, min. per half jaar.
- o **2.2 Zuinig met elektriciteitsverbruik**. Verlichting uitdoen in ruimten waar niemand is. Zet apparatuur buiten werktijd uit. Overleg m.b.v. toolbox; KAM; Min. per jaar.
- o **2.3 Groene stroom**: Bij leverancier navraag mbt eisen CO₂-Prestatieladder t.b.v. overgang groene stroom; KAM ; /jaar.

Vooruitgang/realisatie CO₂ reductie Scope 1&2: Herberekening begin feb.'18 i.v.m. wijziging www.co2emissiefactoren.nl

Onderwerp	ton CO ₂ 16H1	ton CO ₂ 16H2	ton CO ₂ 2016	% S1&2 '16	ton CO ₂ 17H1	ton CO ₂ 17H2	ton CO ₂ 2017	%S1&2 '17	ton '17 tov '16
Scope 1 & 2	299,5	279,9	579,4	100,0 %	270,8	277,8	548,6	100,0 %	-5,3 %
Scope 1 & 2 {mbt kengetal}					{ 252,8 }	{ 283,6 }	{535,3}		{-7,6%}
Scope 1 directe emissies	276,3	255,3	531,6		247,0	255,3	502,3		-5,5%
Scope 1 direct {mbt kengetal}					{ 232,2 }	{ 264,2 }	{495,4}		{-6,8%}
1a Zakelijk verkeer	162,0	137,2	299,2	51,6 %	146,5	150,3	296,8	54,1 %	-0,8 %
1a Zakelijk verkeer {mbt km}					{ 134,6 }	{ 156,4 }	{290,5}		{-2,9,%}
1b Vrachtauto	39,4	38,1	77,5	13,4 %	34,8	37,7	72,5	13,2 %	-6,5 %
1b Vrachtauto {mbt km}					{ 32,6 }	{ 40,8 }	{72,8}		{-6,1%}
1c Materieel	55,7	68,1	123,8	21,4 %	48,2	52,1	100,3	18,3 %	-19,0%
1c Materieel {mbt omzet}					{ 48,9 }	{ 53,9 }	{103,9}		{-16,1%}
1d Aardgas gebouw	19,2	11,9	31,1	5,4 %	17,5	15,2	32,7	6,0 %	+5,1 %
1d Aardgas gebouw {mbt FTEK}					{ 15,1 }	{ 13,1 }	{28,2}		{-9,4%}
2 Elektriciteit = Scope 2	23,2	24,7	47,9	8,3 %	23,8	22,6	46,4	8,5 %	-3,1 %
Scope 2 indirect {mbt FTEK}					{ 20,5 }	{ 19,4 }	{40,0}		{-16,5%}

Toelichting voortuitgang/realisatie Doelen:

- o **Doelen m.b.t. scope 1&2 zijn gehaald in 2017**, hoewel resultaten per (half) jaar zeer wisselend kunnen zijn. Scope 1&2 2017 t.o.v. 2016: Doel is -2%. Resultaat is -7,6% CO₂ gerelateerd aan kengetallen.

[*a1] Het aantal onzekerheden kan minimaler. Doorgaan met geplande maatregelen en voortgang blijven monitoren.

Toelichting voortuitgang/realisatie Maatregelen:

De geplande maatregelen worden uitgevoerd. Bijzonderheden betreft met name:

- o [*a2] Monitoring brandstofverbruik (auto/bus/vrachtauto) wordt per half jaar gedaan m.b.v. voertuigenoverzicht, km/ltr. Nu ook per voertuig een werkelijk verbruik km/liter, en indien normverbruik bekend is zo een vergelijk mogelijk.
- o Terugkoppeling van brandstofverbruik km/ltr naar bestuurders gestart eind 2017.
- o M.b.t. materieel is monitoring opgestart voor mobiele werktuigen. Totaal materieelbrandstof is per jaar zeer verschillend.
- o [*a2] Elektriciteit bewaken m.b.t. aantal kantoorgebruikers, laden elektr.voertuigen. Groene stroom navraag leverancier.

[*] = M.b.t. toelichting in Handboek CO₂-Prestatieladder (blz. 71) m.b.t. 'indien het bedrijf door onvoorziene omstandigheden zijn reductiedoelstellingen incidenteel niet heeft gehaald, het bedrijf dit goed kan verklaren en extra maatregelen neemt om een inhaalslag te maken'.

3.4. Doelstelling alternatieve brandstoffen en/of groene stroom

(2.B.2)

- Doel: Daadwerkelijke realisatie van gebruik van alternatieve brandstoffen of gebruik groene stroom.
- Maatregel: 1 van de volgende mogelijkheden realiseren op basis van nader onderzoek:
 - 1) Groene stroom voor bedrijfspan van Ooijen. I.p.v. grijze stroom.
Hierbij eerst onderzoek naar Groene stroom op basis van Garanties van Oorsprong (Nederlandse Wind).
Let op eisen/criteria; 1) CetriQ (certificaat?), 2) Bronvermelding (wind, water, zon, biomassa), 3) Land herkomst (in Nederland opgewekt, of geïmporteerd uit lidstaat EU of ...)
 - 2) Elektrische of hybride voertuig aanschaffen. I.p.v. voertuig met alleen diesel.
 - 3) Andere maatregel realiseren dan mogelijkheid 1 of 2 indien dit mogelijk en/of gunstiger is.
- Gerealiseerd:
 - AdBlue wordt toegepast om uitstoot van stikstofoxiden uit de uitlaat van zware dieselveertuigen te verminderen.
 - Aantal elektrische/hybride voertuigen zijn aangeschaft en jaarlijks in gebruik.
 - Groene stroom onderzoek is gedaan. Nader overleg met leverancier of aan eisen kan worden voldaan.

3.5. Scope 3 CO₂-reductiedoelstellingen en – maatregelen, initiatief

Scope 3 : CO₂ eigen organisatie samen met andere organisatie(s)

Volgende betreft samenvatting met name m.b.t. rapport scope 3 emissies, ketenanalyse, actueel scope3-emissies-overzicht.

Scope 3 CO₂ Reductiedoel, vooruitgang/realisatie, maatregelen:

- **Scope 3 emissies totaal in ton CO₂ is: 3069 in 2016 (referentiejaar), 2990 in 2017.**
 - N.a.v. actueel scope3-emissies-overzicht intern, mbt '16 en '17, blijkt dat de situatie grofweg hetzelfde is als voorheen, en nog passend is m.b.t. totaal ton CO₂, rangorde, belangrijkste categorie, ketenanalyse, reductiedoel en -maatregelen.
 - **Doel scope 3 is: 1% CO₂-reductie (is -14 ton CO₂)** m.b.t. asfalt (m.b.t. categorie aangekochte goederen/diensten), gerelateerd aan euro inkoopomzet, per jaar vanaf 2017 tot 2021 t.o.v. het referentiejaar 2016.
 - Vooruitgang/realisatie CO₂-reductiedoelstellingen, -maatregelen:
 - **Doelen m.b.t. scope 3 zijn gehaald in 2017**, hoewel het erg zoeken/proberen is een redelijk vergelijk te krijgen[*3a].
 - Scope 3 Resultaat 2017 is -19,8 ton CO₂, dus reductie. Door gebruik Asfaltreparatie infrarood. Uitgevoerde methode: Asfalt schadeplek opwarmen en behandelen. Zo minder benodigde machines, materiaal, transport. I.p.v. voormalige methode: Asfalt frezen en afvoeren als afval, nieuw asfalt aanleveren/verwerken.
 - Gesprekken/contact is uitgevoerd met opdrachtgevers, leveranciers, onderaannemers over de mogelijkheden en de toepassing van milieu- c.q. CO₂-reducerende maatregelen.
 - [*3b] M.b.v. fabrikant/leverancier proberen we de tot nu toe nog niet leverbare CO₂-getallen te krijgen.
 - In 2018: Plan van Aanpak (PVA), maatregelen, acties:

Volgende maatregelen m.b.t. project en bij voorkeur m.b.t. bestaande ketenanalyse en/of -initiatief.

 - Gesprek/contact met opdrachtgever, leverancier, onderaannemer m.b.t. mogelijke CO₂-reducerende maatregelen:
 - 1) Asfaltreparatie infrarood. M.b.v. ketenanalyse. Ton CO₂ reductie 0,44 ton CO₂ / dag.
 - 2a) Asfaltrecycling (bijv. op projectlocatie).
 - 2b) Beton-/steenrecycling.
 - 2c) Transport-/materieelinzet-vermindering.
 - 3) Andere maatregelen inventariseren (indien 1,2 niet mogelijk zijn) en toepassen t.b.v. realiseren CO₂-reductie.
 - Vaststellen van CO₂-reducerende maatregelen m.b.t. bovenstaande mogelijkheden.
 - Uitvoeren van CO₂-reducerende maatregelen. Indien mogelijk CO₂-getallen verkrijgen, en vaststellen m.b.t. reductie.
- [*] (3.0) = M.b.t. toelichting in Handboek CO₂-Prestatieladder (blz. 71) m.b.t. 'indien het bedrijf door onvoorziene omstandigheden zijn reductiedoelstellingen incidenteel niet heeft gehaald, het bedrijf dit goed kan verklaren en extra maatregelen neemt om een inhaalslag te maken'.
- Initiatief keuze, actieve deelname: Dit betreft het 'eigen initiatief' wat gerelateerd is aan de ketenanalyse m.b.t. scope 3. Met name m.b.t. asfaltreparatie infrarood.